

Vijeće
Europske unije

Bruxelles, 31. srpnja 2024.
(OR. en)

12625/24

Međuinstitucijski predmet:
2024/0204(NLE)

UD 157
BIH 12

PRIJEDLOG

Od:	Glavna tajnica Europske komisije, potpisala direktorica Martine DEPREZ
Datum primitka:	30. srpnja 2024.
Za:	Thérèse BLANCHET, glavna tajnica Vijeća Europske unije
Br. dok. Kom.:	COM(2024) 345 final
Predmet:	Prijedlog ODLUKE VIJEĆA o stajalištu koje u ime Europske unije treba zauzeti u Vijeću za stabilizaciju i pridruživanje osnovanom Sporazumom o stabilizaciji i pridruživanju između Europskih zajednica i njihovih država članica, s jedne strane, i Bosne i Hercegovine, s druge strane, u pogledu izmjene Protokola 2 uz taj sporazum o definiciji pojma „proizvodi s podrijetlom” i načinima administrativne suradnje u odnosu na „propusnost” Regionalne konvencije o paneuromediteranskim povlaštenim pravilima podrijetla i prijelaznih pravila o podrijetlu

Za delegacije se u prilogu nalazi dokument COM(2024) 345 final.

Priloženo: COM(2024) 345 final

EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 30.7.2024.
COM(2024) 345 final

2024/0204 (NLE)

Prijedlog

ODLUKE VIJEĆA

o stajalištu koje u ime Europske unije treba zauzeti u Vijeću za stabilizaciju i pridruživanje osnovanom Sporazumom o stabilizaciji i pridruživanju između Europskih zajednica i njihovih država članica, s jedne strane, i Bosne i Hercegovine, s druge strane, u pogledu izmjene Protokola 2 uz taj sporazum o definiciji pojma „proizvodi s podrijetlom” i načinima administrativne suradnje u odnosu na „propusnost” Regionalne konvencije o paneuromediteranskim povlaštenim pravilima podrijetla i prijelaznih pravila o podrijetlu

OBRAZLOŽENJE

1. PREDMET PRIJEDLOGA

Ovaj se Prijedlog odnosi na odluku o utvrđivanju stajališta koje u ime Unije treba zauzeti u Vijeću za stabilizaciju i pridruživanje osnovanom Sporazumom o stabilizaciji i pridruživanju između EU-a i Bosne i Hercegovine u vezi s predviđenim donošenjem odluke o izmjeni Protokola 2 uz Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju između EU-a i Bosne i Hercegovine.

2. KONTEKST PRIJEDLOGA

2.1. Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju između Europskih zajednica i njihovih država članica, s jedne strane, i Bosne i Hercegovine, s druge strane

Cilj je Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Europskih zajednica i njihovih država članica, s jedne strane, i Bosne i Hercegovine, s druge strane¹ („Sporazum”) poduprijeti nastojanja Bosne i Hercegovine da dovrši prelazak na funkcionirajuće tržišno gospodarstvo. Sporazum je stupio na snagu 1. lipnja 2015.

2.2. Vijeće za stabilizaciju i pridruživanje

Vijeće za stabilizaciju i pridruživanje osnovano u skladu s odredbama članka 115. Sporazuma može odlučiti izmijeniti odredbe Protokola 2 o definiciji pojma „proizvodi s podrijetlom” i načinima administrativne suradnje (članak 4. Protokola 2). Vijeće za stabilizaciju i pridruživanje svoje odluke i preporuke sastavlja na temelju dogovora dviju stranaka.

2.3. Predviđeni akt Vijeća za stabilizaciju i pridruživanje

Na svojem sljedećem sastanku ili razmjenom pisama Vijeće za stabilizaciju i pridruživanje treba donijeti odluku o izmjeni odredaba Protokola 2 o definiciji pojma „proizvodi s podrijetlom” i načinima administrativne suradnje („predviđeni akt”).

3. STAJALIŠTE KOJE TREBA ZAUZETI U IME UNIJE

Na prvom tehničkom sastanku o prijelaznim pravilima o podrijetlu, održanom 5. veljače 2020. u Bruxellesu, većina ugovornih stranaka Regionalne konvencije o paneuromediteranskim povlaštenim pravilima podrijetla („Konvencija”)² složila se s provedbom revidiranih pravila Konvencije („prijelazna pravila o podrijetlu”)³ usporedno s pravilima Konvencije, na prijelaznoj bilateralnoj osnovi, do donošenja revidiranih pravila Konvencije.

Od 1. rujna 2021. na snagu je stupila mreža bilateralnih protokola o pravilima o podrijetlu među ugovornim strankama Konvencije i između EU-a i Bosne i Hercegovine, čime su prijelazna pravila postala primjenjiva.

Cilj je prijelaznih pravila o podrijetlu uvođenje blažih pravila radi jednostavnijeg utvrđivanja statusa povlaštenog podrijetla za robu. Budući da su prijelazna pravila općenito blaža nego pravila Konvencije, roba koja ispunjava uvjete iz Konvencije mogla bi se smatrati robom s podrijetlom i u skladu s prijelaznim pravilima o podrijetlu, osim određenih poljoprivrednih proizvoda razvrstanih u poglavlja 2., od 4. do 15. i 16. (osim prerađenih proizvoda ribarstva) i

¹ SL L 164, 30.6.2015., str. 2.

² SL L 54, 26.2.2013., str. 4.

³ SL L, 2024/245, 18.1.2024.

od 17. do 24. Harmoniziranog sustava jer su za te proizvode prijelazna pravila o podrijetlu različita ili stroža od onih iz Konvencije.

Prijelazna pravila o podrijetlu primjenjuju se usporedno s pravilima o podrijetlu iz Konvencije, čime se stvaraju dvije različite zone kumulacije.

U prijelaznim pravilima predviđa se „propusnost” između ta dva skupa pravila o podrijetlu tako što se dopušta da se dokaz o podrijetlu izda retroaktivno na temelju dokaza izdanog u skladu s pravilima Konvencije, pod uvjetom da dotični proizvodi ispunjavaju zahtjeve obaju skupova pravila.

Postojeća odredba prijelaznih pravila o „propusnosti” između ta dva skupa pravila o podrijetlu (članak 21. stavak 1. točka (d) Dodatka A Protokolu o pravilima o podrijetlu) dovela je do složenog carinskog postupka koji gospodarskim subjektima onemogućuje da u potpunosti iskoriste prednosti primjene prijelaznih pravila usporedno s Konvencijom.

Stranke su se dogovorile da će prijelazna pravila primjenjivati unaprijed kako bi trgovinske tokove i carinske prakse prilagodile predstojećem stupanju na snagu izmjene Konvencije (na kojoj se prijelazna pravila temelje). Stoga je primjereno olakšati primjenu „propusnosti” tijekom preostalog razdoblja primjene prijelaznih pravila do stupanja na snagu izmjene Konvencije.

Stoga bi se članak 8. Dodatka A Protokolu 2 trebao izmijeniti kako bi se olakšala primjena postojeće „propusnosti” između Konvencije i prijelaznih pravila o podrijetlu.

Stajalište koje EU treba zauzeti u Vijeću za stabilizaciju i pridruživanje trebalo bi utvrditi Vijeće.

Predložena izmjena tehničke je prirode i odnosi se na trenutačno primjenjiva prijelazna pravila o podrijetlu između stranaka i ne utječe na sadržaj protokola o pravilima o podrijetlu. Stoga nije potrebna procjena učinka.

4. PRAVNA OSNOVA

4.1. Postupovna pravna osnova

4.1.1. Načela

Člankom 218. stavkom 9. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU) predviđeno je donošenje odluka kojima se utvrđuju „stajališta koja u ime Unije treba donijeti tijelo osnovano na temelju sporazuma kada je to tijelo pozvano donositi akte koji proizvode pravne učinke, uz iznimku akata kojima se dopunjuje ili mijenja institucionalni okvir sporazuma”.

Pojam „akti koji proizvode pravne učinke” obuhvaća akte koji proizvode pravne učinke na temelju pravila međunarodnog prava kojima se uređuje predmetno tijelo. Obuhvaća i instrumente koji nemaju obvezujući učinak na temelju međunarodnog prava, ali „postoji mogućnost da presudno utječu na sadržaj propisa koje donese zakonodavac Unije”⁴.

4.1.2. Primjena na ovaj predmet

Vijeće za stabilizaciju i pridruživanje tijelo je osnovano na temelju sporazuma, i to Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Europskih zajednica i njihovih država članica, s jedne strane, i Bosne i Hercegovine, s druge strane.

Akt koji Vijeće za stabilizaciju i pridruživanje treba donijeti akt je koji proizvodi pravne učinke.

⁴ Presuda Suda od 7. listopada 2014., Njemačka protiv Vijeća, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, točke od 61. do 64.

Predviđenim aktom ne dopunjuje se niti mijenja institucionalni okvir sporazuma.
Stoga je postupovna pravna osnova za predloženu odluku članak 218. stavak 9. UFEU-a.

4.2. Materijalna pravna osnova

4.2.1. Načela

Materijalna pravna osnova odluke na temelju članka 218. stavka 9. UFEU-a prije svega ovisi o cilju i sadržaju predviđenog akta o kojem se zauzima stajalište u ime Unije. Ako predviđeni akt ima dva cilja ili elementa te ako se može utvrditi da je jedan od ta dva cilja ili elementa glavni, a drugi samo sporedan, odluka na temelju članka 218. stavka 9. UFEU-a mora se temeljiti na samo jednoj materijalnoj pravnoj osnovi, naime onoj koju zahtijeva glavni ili prevladavajući cilj ili element.

4.2.2. Primjena na ovaj predmet

Glavni cilj i sadržaj predviđenog akta odnose se na zajedničku trgovinsku politiku.
Stoga je materijalna pravna osnova predložene odluke članak 207. stavak 4. prvi podstavak UFEU-a.

4.3. Zaključak

Pravna osnova predložene odluke trebao bi biti članak 207. stavak 4. prvi podstavak u vezi s člankom 218. stavkom 9. UFEU-a.

5. UTJECAJ NA PRORAČUN

Pojednostavnjenje „propusnosti” između Konvencije i prijelaznih pravila o podrijetlu nema mjerljiv učinak na proračun EU-a jer se njegovo područje primjene uglavnom odnosi na olakšavanje trgovine i konsolidaciju suvremenih praksi carinskih tijela. Pojednostavnjenje je usmjereno na područja koja ostaju u nadležnosti tijela, a da se pritom ne ugrozi sadržaj pravila na temelju kojih roba stječe status povlaštenog podrijetla i koja olakšavaju primjenu postojećeg načela „propusnosti”.

6. OBJAVA PREDVIĐENOG AKTA

Budući da će se aktom Vijeća za stabilizaciju i pridruživanje izmijeniti Protokol 2 uz Sporazum, primjereno ga je nakon donošenja objaviti u *Službenom listu Europske unije*.

Prijedlog

ODLUKE VIJEĆA

o stajalištu koje u ime Europske unije treba zauzeti u Vijeću za stabilizaciju i pridruživanje osnovanom Sporazumom o stabilizaciji i pridruživanju između Europskih zajednica i njihovih država članica, s jedne strane, i Bosne i Hercegovine, s druge strane, u pogledu izmjene Protokola 2 uz taj sporazum o definiciji pojma „proizvodi s podrijetlom” i načinima administrativne suradnje u odnosu na „propusnost” Regionalne konvencije o paneuromediteranskim povlaštenim pravilima podrijetla i prijelaznih pravila o podrijetlu

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 207. stavak 4. prvi podstavak u vezi s člankom 218. stavkom 9.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

budući da:

- (1) Unija je Odlukom Vijeća i Komisije (EU, Euratom) 2015/998¹ sklopila Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju između Europskih zajednica i njihovih država članica, s jedne strane, i Bosne i Hercegovine, s druge strane („Sporazum”), koji je stupio na snagu 1. lipnja 2015.
- (2) U skadu s člankom 117. Sporazuma Vijeće za stabilizaciju i pridruživanje može donositi odluke. U skadu s člankom 4. Protokola 2 uz Sporazum, Vijeće za stabilizaciju i pridruživanje osnovano člankom 115. Sporazuma („Vijeće za stabilizaciju i pridruživanje”) može odlučiti izmijeniti odredbe tog protokola.
- (3) Vijeće za stabilizaciju i pridruživanje treba na svojem sljedećem sastanku donijeti odluku o izmjeni Protokola 2 uz Sporazum.
- (4) Primjereno je utvrditi stajalište koje u ime Unije treba zauzeti u Vijeću za stabilizaciju i pridruživanje jer će ta odluka Vijeća za stabilizaciju i pridruživanje biti obvezujuća za Uniju.
- (5) Na prvom tehničkom sastanku o prijelaznim pravilima o podrijetlu, održanom 5. veljače 2020. u Bruxellesu, većina ugovornih stranaka Regionalne konvencije o paneuromediteranskim povlaštenim pravilima podrijetla („Konvencija”)² složila se s provedbom revidiranih pravila Konvencije³ („prijelazna pravila o podrijetlu”)⁴

¹ Odluka Vijeća i Komisije od 21. travnja 2015. o sklapanju Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Europskih zajednica i njihovih država članica, s jedne strane, i Bosne i Hercegovine, s druge strane (SL L 164, 30.6.2015., str. 548.).

² SL L 54, 26.2.2013., str. 4.

³ Odluka Vijeća (EU) 2019/2198 od 25. studenog 2019. o stajalištu koje treba zauzeti u ime Europske unije u okviru Zajedničkog odbora osnovanog Regionalnom konvencijom o paneuromediteranskim povlaštenim pravilima podrijetla u pogledu izmjene Konvencije (SL L 339, 30.12.2019., str. 1.,

⁴ SL L, 2024/245, 18.1.2024.

usporedno s pravilima Konvencije, na prijelaznoj bilateralnoj osnovi, do donošenja revidiranih pravila Konvencije.

- (6) Primjena prijelaznih pravila o podrijetlu jamči prilagodbu trgovinskih tokova i carinskih praksi do stupanja na snagu revidiranih pravila Konvencije 1. siječnja 2025. na kojima se temelje prijelazna pravila o podrijetlu.
- (7) Od 1. rujna 2021. na snagu je stupila mreža bilateralnih protokola o pravilima o podrijetlu među ugovornim strankama Konvencije⁵, čime su prijelazna pravila postala primjenjiva⁶.
- (8) Cilj je prijelaznih pravila o podrijetlu uvođenje blažih pravila radi jednostavnijeg utvrđivanja statusa povlaštenog podrijetla za robu. Budući da su prijelazna pravila općenito blaža nego pravila Konvencije, roba koja ispunjava pravila o podrijetlu iz Konvencije mogla bi se smatrati robom s podrijetlom i u skladu s prijelaznim pravilima o podrijetlu, osim određenih poljoprivrednih proizvoda razvrstanih u poglavlja 2., od 4. do 15. i 16. (osim prerađenih proizvoda ribarstva) i od 17. do 24. Harmoniziranog sustava. Prijelazna pravila o podrijetlu primjenjuju se usporedno s pravilima o podrijetlu iz Konvencije, čime se stvaraju dvije različite zone kumulacije. Stoga bi, kako bi se olakšala primjena „propusnosti” između Konvencije i prijelaznih pravila o podrijetlu predviđenih člankom 21. stavkom 1. točkom (d) Dodatka A Protokolu 2 uz Sporazum, trebalo izmijeniti članak 8. Dodatka A Protokolu 2 uz Sporazum,

DONIJELO JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Stajalište koje treba zauzeti u ime Unije u Vijeću za stabilizaciju i pridruživanje osnovanom Sporazumom o stabilizaciji i pridruživanju između Europskih zajednica i njihovih država članica, s jedne strane, i Bosne i Hercegovine, s druge strane, u pogledu izmjene njegova Protokola 2 temelji se na nacrtu odluke Vijeća za stabilizaciju i pridruživanje koji je priložen ovoj Odluci.

Članak 2.

Ova je Odluka upućena Komisiji.

Sastavljeno u Bruxellesu,

*Za Vijeće
Predsjednik*

⁵ EU, Island, Švicarska (uključujući Lihtenštajn), Norveška, Farski Otoci, Izrael, Jordan, Palestina (ovaj naziv ne tumači se kao priznanje Države Palestine niti se njime dovode u pitanje pojedinačna stajališta država članica o tom pitanju), Albanija, Bosna i Hercegovina, Kosovo (ovim se nazivom ne dovode u pitanje stajališta o statusu te je on u skladu s RVSUN-om 1244/1999 i mišljenjem Međunarodnog suda o proglašenju neovisnosti Kosova), Sjeverna Makedonija, Srbija, Crna Gora, Gruzija, Republika Moldova i Ukrajina

⁶ SL C, C/2024/1637, 20.2.2024.